

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/46/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200386
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200386.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa: Mgr. O. S., CSc., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o sumu starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. mája 2013, č. k. 5Sd/69/2012-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/69/2012-48 zo dňa 22. mája 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Sd/69/2012-48 zo dňa 22. mája 2013 napadnuté rozhodnutie odporkyne zo dňa 8. decembra 2011 číslo XXX XXX XXXX, rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 18. januára 2013 a rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 18. januára 2013 potvrdil. Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 8. decembra 2011 odporkyňa podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok od 1. januára 2012 na sumu 416,50 eur mesačne. Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 18. januára 2013 odporkyňa podľa § 65, § 112 ods.1 a § 82 ods.2 zákona navrhovateľovi zvýšila od 25. septembra 2006 starobný dôchodok na sumu 9 853,-Sk mesačne, ďalej zvýšený od 1. júla 2007 na sumu 10 469,-Sk mesačne, od 1. júla 2008 na sumu 10 993,-Sk mesačne, podľa § 293a k 1. januáru 2009 navrhovateľovi patrí predčasný starobný dôchodok v sume 365,00 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2009 na sumu 390,40 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2010 na sumu 402,40 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2011 na sumu 409,70 eur mesačne a zvýšený od 1. januára 2012 na sumu 423,30 eur mesačne. Rozhodla tak s odôvodnením, že suma starobného dôchodku sa zvýšila po preukázaní nových údajov rozhodujúcich na výpočet dôchodku v období od 4. októbra 1988 do 31. decembra 1988, od 1. januára 1989 do 30. júna 1989, od 1. septembra 1989 do 31. decembra 1989, od 1. januára 1990 do 30. júna 1990, bol preukázaný vymeriavací základ a obdobie dôchodkového poistenia, čím sa počet doteraz započítaných dní obdobia dôchodkového poistenia zvýšil na 11 984 dní.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 18. januára 2013 odporkyňa podľa § 82 a § 293ce zákona a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z., ktorým sa upravuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 zvýšila starobný dôchodok od 1. januára 2013 na sumu 434,50 eur mesačne.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že navrhovateľ narodený dňa 25. marca 1945 požiadal žiadosťou spísanou dňa 20. novembra 2008 o priznanie starobného dôchodku od 25. septembra 2006. Navrhovateľ 60 rokov veku dosiahol 25. marca 2005. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 3 písm. b) zákona dosiahol pripočítaním osemnástich kalendárnych mesiacov k veku 60 rokov, t.j. 25. septembra 2006. Navrhovateľovi bol právoplatným rozhodnutím číslo XXXXXX XXXX zo dňa 12. januára 2009 priznaný starobný dôchodok od 25. septembra 2006 v sume 9 695,- Sk mesačne, zvýšený od 1. júla 2007 na sumu 10 301,- Sk mesačne, od 1. júla 2008 na sumu 10 817,- Sk mesačne, podľa § 293ar k 1. januáru 2009 navrhovateľovi patrí predčasný starobný dôchodok v sume 359,10 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2009 na sumu 387,10 eur mesačne, ktorý bol ďalej každoročne zvyšovaný v súlade s predpismi o zvyšovaní dôchodkových dávok. Ku dňu 31. decembru 2011 navrhovateľ poberal starobný dôchodok vo výške 403,10 eur mesačne. Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 8. decembra 2011 odporkyňa podľa § 82 zákona zvýšila starobný dôchodok od 1. januára 2012 o 3,3%, t.j. o 13,40 eur mesačne na sumu 416,50 eur mesačne.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 18. januára 2013 odporkyňa podľa § 65, § 112 ods. 1 a § 82 ods. 2 zákona zvýšila navrhovateľovi od 25. septembra 2006 starobný dôchodok na sumu 9 853,- Sk mesačne, ďalej zvýšený od 1. júla 2007 na sumu 10 469,- Sk mesačne, od 1. júla 2008 na sumu 10 993,- Sk mesačne, podľa § 293ar k 1. januáru 2009 navrhovateľovi patrí predčasný starobný dôchodok v sume 365,00 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2009 na sumu 390,40 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2010 na sumu 402,40 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2011 na sumu 409,70 eur mesačne a zvýšený od 1. januára 2012 na sumu 423,30 eur mesačne. Suma jeho starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia do vzniku nároku na starobný dôchodok po preukázaní nových údajov rozhodujúcich na výpočet dôchodku v období od 4. októbra 1988 do 31. decembra 1988, od 1. januára 1989 do 30. júna 1989, od 1. septembra 1989 do 31. decembra 1989, od 1. januára 1990 do 30. júna 1990 čím sa počet doteraz započítaných dní obdobia dôchodkového poistenia zvýšil na 11 984 dní bola určená ako súčin priemerného osobného bodu 1,3192 obdobia dôchodkového poistenia ku vzniku nároku na starobný dôchodok dní 11 984 (t.j. 32,8329 rokov dôchodkového poistenia) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu 25. septembru 2006, t.j. 214,68 Sk, čo predstavuje 9 299,- Sk mesačne. Suma starobného dôchodku bola podľa § 82 zákona zvýšená odo dňa jeho priznania o 5,95%, t.j. o 554,- Sk mesačne na sumu 9 853,- Sk mesačne. Starobný dôchodok bol ďalej od 1. júla 2007 zvýšený o 6,25%, t.j. 616,- Sk mesačne na sumu 10 469,- Sk mesačne, od 1. júla 2008 o 5%, t.j. o 524,- Sk mesačne na sumu 10 993,- Sk mesačne a podľa § 293ar ods. 1 zákona v znení zákona č. 659/2007 Z.z. suma starobného dôchodku 10 993,- Sk mesačne po prepočítaní konverzným kurzom a zaokrúhlení na 10 eurocentov nahor predstavuje 365,00 eur. Starobný dôchodok bol ďalej zvýšený od 1. januára 2009 o 6,95%, t.j. o 25,40 eur mesačne na sumu 390,40 eur mesačne, od 1. januára 2010 o 3,05%, t.j. o 12,00 eur mesačne na sumu 402,40 eur mesačne, od 1. januára 2011 o 1,8%, t.j. o 7,30 eur mesačne na sumu 409,70 eur mesačne a od 1. januára 2012 o 3,3%, t.j. 13,60 eur mesačne na sumu 423,30 eur mesačne. Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X - II. . zo dňa 18. januára 2013 odporkyňa podľa § 82 a § 293ce zákona a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z., ktorým sa upravuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 zvýšila starobný dôchodok od 1. januára 2013 o 11,20 eur mesačne na sumu 434,50 eur mesačne.

Ohľadom námietky navrhovateľa, že rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX zo dňa 12. januára 2009 nie je právoplatné súd konštatuje, že navrhovateľ v zákonom stanovenej tridsať dňovej lehote toto rozhodnutie nenapadol opravným prostriedkom. Pokiaľ navrhovateľ poukazuje na to, že pokiaľ nepodal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nakoľko dúfal, že mu požadované štyri roky budú započítané a uvádzal, že odporkyňa požadovala informácie, z ktorých mal dojem, že mu chce tieto informácie započítať súd poukazuje na to, že v dávkovom spise odporkyne sa nachádza korešpondencia medzi odporkyňou a navrhovateľom z roku 2009, kedy odporkyňa listom zo dňa 21. januára 2009 iba oznámila navrhovateľovi, že zisťuje obdobie dôchodkového poistenia, dobu zamestnania od 1. augusta 1979 do 14. augusta 1981, pričom po presnom a úplnom zistení skutočného stavu veci rozhodne znovu o sume

už priznaného starobného dôchodku, avšak v spise sa nenachádza žiaden opravný prostriedok navrhovateľa z roku 2009, ktorým by napadol správnosť tohto rozhodnutia. Odporkyňa ďalej listom zo dňa 28. marca 2009 oznámila navrhovateľovi, že sa jej nepodarilo zistiť údaje o tomto období dôchodkového poistenia a požiadala navrhovateľa aby v prípade možnosti týchto údajov ich zaslal, na čo navrhovateľ reagoval listom zo dňa 15. júna 2009, avšak toto podanie sa nedá považovať za opravný prostriedok proti rozhodnutiu zo dňa 12. januára 2009. Ohľadom námietky navrhovateľa, že sa na tento prípad vzťahuje zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii súd zistil, že uznesením Okresného súdu v Trenčíne č.k. 3 RT 430/90 zo dňa 8. októbra 1990 bol podľa § 2 ods. 1 písm. d) cit. zákona bol zrušený rozsudok Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 12. januára 1972 sp. zn. 3 T 549/71, ktorým bol navrhovateľ odsúdený za trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 2 Tr. zákona na trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov nepodmienečne a súčasne boli zrušené všetky ďalšie rozhodnutia v tej istej trestnej veci, ktoré na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzovali a všetky rozhodnutia boli zrušené k dátumu, kedy boli vydané. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že u navrhovateľa nie je možné použitie ustanovenia § 25 ods. 1 cit. zákona, ktoré sa týka dôchodkového zabezpečenia, nakoľko navrhovateľ nebol vo väzbe, resp. výkone trestu, čo sám nespochybnil, pričom iný spôsob uplatnenia nárokov vyplývajúcich z tohto zákona na účely dôchodkového zabezpečenia tento zákon neupravuje. Súd taktiež konštatuje, že nie možné vypočítať navrhovateľovi starobný dôchodok za roky 1979-1981 a 1987-1989 aspoň z minimálneho príjmu ako to požadoval, nakoľko takýto pojem právne predpisy účinné pred 31. decembrom 2003 ako aj zákon pri výpočte dôchodkovej dávky neupravujú a výška dôchodku je stanovená na základe potvrdených údajov zamestnávateľom o zárobkoch.

Navrhovateľovi bola doba zamestnania a výška zárobkov hodnotená podľa evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia o dobe zamestnania a zárobku, ktoré sú vystavované zamestnávateľskou organizáciou a táto organizácia zodpovedá za správnosť evidenčných podkladov. Na preukázanie doby zamestnania a výšky dosiahnutého zárobku je podkladom evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, pričom údaje uvedené a potvrdené na evidenčných listoch dôchodkového zabezpečenia sú podkladom pre odporkyňu pre rozhodovanie o dôchodkových dávkach.

Súd taktiež konštatuje, že navrhovateľovi bolo štúdium na FFUK v Bratislave v rokoch 1963 až 1968, ktoré sa považuje za sústavnú prípravu dieťaťa na budúce povolanie zhodnotenú ako obdobie dôchodkového poistenia v súlade s § 255 zákona v znení zákona č. 310/2006 Z.z., avšak nie je možné navrhovateľovi zhodnotiť obdobie, počas ktorého si navrhovateľ diaľkovo pripravoval doktorát na 1. parížskej univerzite, nakoľko sa nejedná o sústavnú prípravu dieťaťa na budúce povolanie.

V konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu vo veci dôchodkového poistenia sa súd môže zaoberať len posúdením zákonnosti toho rozhodnutia odporkyne, proti ktorému podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok a ktoré tak označil za predmet preskúmania. V danej veci súd konštatoval, že navrhovateľ proti rozhodnutiu číslo XXX XXX XXXX zo dňa 12. januára 2009 opravný prostriedok nepodal, toto rozhodnutie je právoplatné, a preto súd na námietku navrhovateľa o neprávoplatnosti tohto rozhodnutia neprihliadol. Súd v súvislosti s požiadavkou navrhovateľa, aby súd určil, že odporkyňa je povinná započítať mu roky 1979-1981 a 1987-1989 ako riadne odpracované pre účely starobného dôchodku poukazuje na to, že v správnom konaní podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku súdy rozhodujú o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250i ods. 1 O.s.p.) a súd o opravnom prostriedku rozhodne rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie (§ 250q ods. 2 O.s.p.), teda ukladanie povinnosti správneho orgánu v tomto konaní zákon nepripúšťa, a preto súd vyššie uvedenú požiadavku navrhovateľa neakceptoval.

Zo zisteného skutkového stavu súd mal za to, že odporkyňa pri zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa nepochybila a postupovala správne podľa citovaných zákonných ustanovení.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd napadnuté rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX zo dňa 8. decembra 2011, rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX zo dňa 18. januára 2013 a rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 18. januára 2013 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. Navrhovateľ nebol v konaní úspešný a preto mu súd trovy konania nepriznal a odporkyni trovy konania neprislúchajú. Navrhovateľ podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie a žiadal, aby súd určil, že odporkyňa je povinná započítať navrhovateľovi roky 1979-1981 a 1987-1989 ako riadne odpracované pre účely starobného dôchodku.

Podľa jeho názoru v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p. písm. h), keď súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, pričom nevykonával všetky dôkazy, v § 205 ods.2 O.s.p. písm. b), keď konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a podľa písm. c), keď súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Opakovane uviedol, že odvolanie proti rozhodnutiu odporkyne zo dňa 12.januára 2009 č. XXX XXX XXXX nepodal z dôvodu, že odporkyňa mu stále dávala nádej, že mu budú predmetné roky započítané (1979-1981, 1987-1989). Prípád navrhovateľa je ojedinelý a mal by byť posudzovaný osobitne.

Podľa jeho názoru v danom prípade je potrebné tiež vziať do úvahy i zákon č. 119/1990 Zb., podľa ktorého bol navrhovateľ rehabilitovaný a ktorý pripúšťa retroaktivitu. Aplikáciu tohto zákona pre účely starobného dôchodku prvostupňový súd odmietol z dôvodu, že navrhovateľ nebol väznený. Poukázal na to, že bola tu však reálna hrozba väznenia, pretože musel požiadať o individuálnu amnestiu.

Taktiež podľa jeho názoru nič nebránilo tomu z hľadiska vnútorného ako i medzinárodného práva, aby štúdium v zahraničí bolo uznané.

Odporkyňa navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.mája 2014.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihladením na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza nasledovné.

Navrhovateľovi bolo obdobie dôchodkového poistenia, na účel určenia sumy starobného dôchodku, započítané v súlade so spisovým a evidenčným materiálom v zmysle platnej právnej úpravy. Navrhovateľ nepreukázal žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na výšku jeho starobného dôchodku.

Rozsudok krajského súdu odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ nebol úspešný a odporkyňa nemá na nich zo zákona nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.